

Yttrande över Betänkande av Utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor (SOU 2020:59)

Ert diarienummer UU2020/05545

Sammanfattning

I det följande sammanfattas Karolinska Institutet Holdings ställningstaganden till huvuddragen i Betänkande av Utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor (SOU 2020:59). Yttrandet redovisar Karolinska Institutet Holdings ställningstaganden under respektive rubrik avseende holdingbolagets verksamhet.

Karolinska Institutet Holding tillstyrker

- Utredningens förslag på en tydligare uppföljning och utvärdering av lärosätenas nyttiggörande och samverkan är bra. Det är väsentligt att lärosätenas ansvar lyfts och också premierar de lärosäten som utvecklar arbetet med nyttiggörandefrågan. Förslaget om att bredda definitionen av nyttiggörande, till att exempelvis inkludera sociala innovationer, men också ny kunskap som t ex leder till förbättrade vårdprocesser välkomnas också.
- Kraven på samarbete med ytterligare innovationsstödjande aktörer och gemensamma stödfunktioner är positivt, men viktigt att investeringsmandatet är kopplat till lärosätet. Avseende investeringskompetens och resursfördelning av denna bör de holdingbolag, som inte kan eller vill bedriva egen investeringsverksamhet, kunna samarbeta med andra holdingbolag regionalt alternativt tematiskt i landet.
- Utredningen har dragit slutsatsen att det inom vissa områden finns behov av större insatser för innovationsstöd än vad som ges i dag, vilket tillstyrks. Förslaget om att utöka systemet med s k Verifieringsmedel är mycket positivt. Det har visat sig de senaste åren att det är ett effektivt sätt att styra medel till de projekt som har störst potential, samt inte minst att avsluta de projekt som inte har kommersiell bäring.
- Regionalt finns det många synergier som kan lyfta innovationsförmågan inom olika ämnesområden såsom exempelvis Life science. Förslaget ligger väl i linje med vårt eget samarbete mellan Karolinska Innovations

och SU Holding, där ett gemensamt arbete kring utvärdering av Life science-projekt i regionen har etablerats. Samarbetet är ett utmärkt exempel på resursfördelning inom innovationsstöd. Karolinska Institutet Holding har även erfarenheter av framgångsrika gemensamma investeringar tillsammans med andra holdingbolag i Sverige. KI Holding-koncernen är också en drivande part i flera EU-finansierade samverkansprojekt som exempelvis Stockholm LifeTech och Stockholm Scale-up som syftar till att accelerera tillväxten i SME-företag inom Life science.

- Karolinska Institutet Holding ser positivt på förslaget att låta regeringen bemyndigas att använda anslagsmedel för att finansiera holdingbolagens verksamhet och för att bilda nya holdingbolag på de lärosäten som ej har det idag. Detta förutsätter att medlen inte tas från lärosätenas ordinarie anslag utan finansieras på annat sätt, till exempel direkt genom särskilda statliga anslag eller genom donationsmedel.
- Förslaget om att uppdraga åt PRV att öka kompetensen i IP-frågor inom innovationsekosystemet är positivt.

Karolinska Institutet Holding avstyrker

- **Etableringen av ett nationellt centrum för Entreprenörskap.**
Att göra en nationell satsning på entreprenörskap är förvisso positivt, men förslaget om etableringen av ett nytt nationellt centrum för entreprenörskap riskerar att både centralisera och institutionalisera dessa aktiviteter. I stället borde en satsning göras på att bygga en effektiv samverkansform mellan de initiativ som redan finns och erbjuda fler lärosäten och institut att satsa inom området. Att centralisera en sådan funktion i ett Entreprenörscentrum riskerar att kunskap kring entreprenörskap blir mindre tillgängligt och likvärdigt över landet.
- **Etableringen av ett nytt nationellt Finansieringsbolag.**
Att skapa ett nationellt Finansieringsbolag och ta bort det lärosätetsanknutna mandatet för marknadskompletterande investeringar i tidiga faser och med hög risk kan få stora negativa konsekvenser för projekt och bolag i uppstartsfasen. Holdingbolagen skapades utifrån ett behov vid lärosäten i Sverige att kunna agera kommersiellt och ta ett ägaransvar där lärosätet inte kan agera. Eftersom lärosätena inte kan äga IP eller andelar i bolag behövs en juridisk person i lärosätets närhet som bemannas med kunniga personer med betydande sektoriell kännedom och som besitter ett högt lokalt förtroende hos forskare och studenter. Att centralisera denna funktion löser inte de effektivitetsproblem som

utredningen pekar på, utan man riskerar snarare att tappa både kompetens och upparbetat strukturkapital. Detta inte minst under uppbyggnadsfasen, som normalt tar flera år. Det är av yttersta vikt att holdingbolagen har en fortsatt lokal geografisk närvaro med närhet till lärosätets forskare och studenter.

Finansieringsbolaget, kommer inte att bidra till likvärdighet över hela landet när det gäller investeringar. Det kan bättre uppnås genom *frivillig* samordning av likvärdiga upplägg och erbjudanden. Detta kräver egna finansieringskällor lokalt tillsammans med beslutfattande på respektive lärosäte. Denna resurs finns redan skapad på den lokala arenan på flera håll inom det lärosätetsnära innovationssystemet och fungerar väl.

En ytterligare baksida med förslaget med ett nationellt Finansieringsbolag är risken för långa ledtider för beslutsfattande. Den ineffektiviteten är ett för högt pris att betala för likvärdighet.

Det finns goda förutsättningar att bygga vidare på och växla upp den verksamhet som redan bedrivs. I princip samtliga holdingbolag har erfarenhet av att investera i bolag, men omfattningen varierar dels p g a brist på kapital till initiala investeringar och följdinvesteringar, storleken på lärosätet och mängden projekt som genereras, tiden de investerat och dess förmåga att bidra till investeringsbara projektbolag.

Ytterligare synpunkter och förslag

I stället för förändring, är det svenska lärosätetsnära innovationssystemet i behov av finansiell förstärkning för att kunna möta den ökade strömmen av innovativa och samhällsviktiga forsknings- och studentinnovationer som uppstår på våra svenska lärosäten. Detta måste betraktas som en för landet oerhört strategiskt viktig investering för framtiden om vi ska kunna upprätthålla och utveckla vår internationella konkurrenskraft.

Avseende lokala aspekter är det av yttersta vikt att holdingbolagen har en fortsatt lokal geografisk närvaro med närhet till lärosätets forskare och studenter och de bör därmed vara knutna till lärosätet med ledningen av lärosätet som förvaltare av holdingbolaget.

Solna den 29 april 2021

Hans Möller, VD

KI Holding AB